

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXI. — Wydana i rozesłana dnia 27 maja 1874.

68.

Ustawa z dnia 20 maja 1874,

o uznawaniu prawem społeczności religijnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje :

§. 1.

Zwolennicy wyznania religijnego, prawnie dotychczas nie uznanego, mogą być uznani za społeczność religijną pod następującymi warunkami:

1. Że w zasadach ich religii, ich nabożeństwie, ich organizacyi, jakoteż w przybranej nazwie nie masz nic przeciwnego ustawie lub gorszącego;

2. że przynajmniej jedna gmina religijna będzie niewątpliwie mogła według przepisów niniejszej ustawy urządzić się i istnieć.

§. 2.

Gdy będzie zadość uczynione wymogom §-fu 1-go orzecze minister wyznań uznanie społeczności.

W skutek takiego uznania społeczność religijna wejdzie w używanie wszystkich tych praw, które według ustaw państwa służą społecznościom kościelnym i religijnym prawnie uznanym.

§. 3.

Warunki przynależności i sposób przystąpienia do uznanej społeczności religijnej, będą określone w organizacyi tejże społeczności.

§. 4.

Na utworzenie gmin religijnych i okręgów, obejmujących kilka gmin religijnych, tudzież na zmiany w rozgraniczaniu gmin lub okręgów istniejących, potrzebnem jest pozwolenie rządowe.

§. 5.

Aby uzyskać pozwolenie rządowe na utworzenie gminy religijnej (§. 4), udowodnić należy, że gmina ma lub może w sposobie prawnie pozwołonym zebrać dostateczne fundusze na urządzenie zakładów służby bożej, na utrzymanie zwyczajnego dusz pasterza i w celu ubezpieczenia stałego udzielania nauki religii.

Przed uzyskaniem pozwolenia ukonstytuowanie gminy religijnej nastąpić nie może.

§. 6.

Jeżeli wewnętrzne urządzenie gmin religijnych nie jest już określone w ogólnej organizacyi ich społeczności religijnej, będzie uporządkowane podług statutów, mających obejmować następujące szczegóły:

1. Oznaczenie granic miejscowych obrębu gminnego;
2. sposób ustanawiania zwierzchności, jej zakres działania i odpowiedzialność;
3. sposób ustanawiania stałego dusz pasterza i innych urzędników kościelnych, ich prawa i obowiązki;
4. prawa i obowiązki członków gminy pod względem zarządu gminnego a w szczególności postanowienia we względzie istniejących praw wyborczych;
5. sposób wykładu nauki religii, kierowania tym wykładem i bezpośredniego nad nim nadzoru;
6. sposób zbierania funduszy na potrzeby ekonomiczne gminy;
7. postępowanie w przypadku zmiany statutu.

Statuty takie winny być dołączone do podań o pozwolenie władzy państwa na założenie gmin religijnych (§§. 4 i 5) i ulegają zatwierdzeniu ministra wyznań.

§. 7.

Jeżeli w skład gminy religijnej wejść mają osoby, które dotąd do tejże społeczności religijnej nie należały, natenczas osoby te, uzyskawszy na to pozwolenie (§§. 4 i 5), oświadczyć winny przed władzą administracyjną, że do gminy przystępują a władza zawiadomi o tem przełożonego lub dusz pasterza tego kościoła lub tej społeczności religijnej, do której poprzednio należały.

Oświadczenie to pociąga za sobą te same skutki prawne, co i deklaracya wystąpienia, określona w artykule 6 ustawy z dnia 25 maja 1868 Dz. u. p. Nr. 49.

§. 8.

Członkami gminy religijnej, podług przepisów urzędzonej, są wszyscy, do tej samej społeczności religijnej należący i w obrębie tejże gminy mieszkający.

Członkowie społeczności religijnej, nie mieszkający w obrębie gminy religijnej, będą uważani za członków ościennej gminy tegoż wyznania.

Zwierzchność gminy (§. 9) winna mieć staranie, aby co do członków tejże była ewidencya.

§. 9.

Na członków zwierzchności gminy religijnej mogą być powoływani tylko członkowie gminy, będący poddanymi austriackimi i używający w zupełności praw obywatelskich.

O ustanowieniu zwierzchności należy zawiadomić władzę krajową.

Ustanowienie zwierzchności, mającej rozciągać swoją działalność na więcej niż jedną gminę religijną, ulega potwierdzeniu ministra wyznań.

§. 10.

Pasterzem duchownym gminy religijnej może być zamianowany tylko obywatel austriacki, wolny od wszelkiego zarzutu pod względem moralnym i obywatelskim i mogący udowodnić swoje ogólne wykształcenie przynajmniej świadectwem z ukończonych nauk gimnazjalnych.

§. 11.

Uprawnieni do nadawania posad dusz pasterzy są obowiązani donieść za każdym razem władzy krajowej kogo wybrali.

Władza krajowa ma prawo przesłać uprawnionym do wyboru swe zarzuty, przytaczając tychże powody (§. 10).

Jeżeli w ciągu dni 30 od zawiadomienia władza krajowa nie uczyni żadnego zarzutu, natenczas nie zachodzi przeszkoda do nadania posady dusz pasterzowi, o którego chodzi.

Przeciwko zarzutowi, który władza krajowa uczyni, można odwołać się do ministra wyznań.

Jeżeli odwołanie się nie odniesie skutku, nie wolno pasterza duchownego wprowadzić w urzędowanie.

Nadanie posady duchownym, mającym rozciągać działalność na więcej niż jedną gminę religijną, ulega potwierdzeniu ministra wyznań.

§. 12.

Jeżeli duchowny został uznany za winnego czynów zbrodniczych, lub takich czynów karygodnych, które pochodzą z chciwości, uwłaczają moralności lub dają publiczne zgorszenie, albo, jeżeli kapłan utraci obywatelstwo austriackie, Rząd domagać się ma, iżby go od urzędu usunięto.

Jeżeli pasterz duchowny takiego dopuścił się postępowania, że pozostawienie go nadal w urzędzie zagrażałoby porządkowi publicznemu, może Rząd domagać się, aby go usunięto od sprawowania urzędu.

Jeżeli Rząd domaga się, aby duchownego usunięto, a ci, do których to należy, nie uczynią tego w stosownym przeciągu czasu, urząd ów duchowny uważany będzie w zakresie państwa za opróżniony i Rząd winien postarać się, aby czynności, na mocy ustaw państwa zwyczajnemu dusz pasterzowi poruczone, sprawowała inna, od Rządu ustanowiona osoba, dopóty, dopóki ów urząd duchowny nie będzie obsadzony na nowo, w sposób z ustawami państwa zgodny.

W podobny sposób można postąpić, gdy zwyczajny dusz pasterz nie sprawuje rzeczonych czynności z jakiegokolwiek innej przyczyny.

§. 13.

Jeżeli kilka gmin religijnych lub kilku ich przedstawicieli, chcą się połączyć, celem podejmowania spólnie czynności trwałej lub przemijającej, miano-

wicie zaś celem orzekania o sprawach spólnych, a to nie jest przewidziane w ogólnej organizacyi ich społeczności religijnej, połączenie się takie ulega w każdym z osobna przypadku potwierdzeniu ministra wyznań.

§. 14.

Do ściągania rozkładów, za zezwoleniem państwa rozpisanych, tudzież do ściągania dochodów i płac dla duchownych, władza państwa udzieli pomocy.

§. 15.

Zarząd wyznaczony rządowy powinien czuwać nad tem, ażeby uznane społeczności religijne, ich gminy i wykonawcy nie przekraczali swego zakresu działania i ażeby byli powolni tak przepisom niniejszej ustawy jak i poleceniom władz rządowych, na podstawie tejże wydanym, tudzież wszelkiemu ich żądaniu, na tejże ustawie opartemu. W tym celu władze mogą nakładać kary pieniężne, w wysokości zastosowanej do majątku i używać wszelkich innych prawnie dozwolonych środków przymusowych.

§. 16.

Ustawa niniejsza wejdzie w moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

§. 17.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi wyznań i oświecenia, tudzież ministrowi spraw wewnętrznych.

Budapeszt, dnia 20 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Lasser r. w.

Stremayr r. w.